

Diplomová práce:

„O syre z Mokrej, trochu jinak“

Martina Prokopová, FHS UK, 2013

Diplomová práce Martiny Prokopové pojednává o sýru, který se vyrábí v Mokré, v pohraničí na severním Slovensku. Sýr je v její práci chápán jako uzlový bod nebo ohnisko, či jako místo odkud je možné nahlédnout komunitu, krajinu, technologie a ekonomiku spojené s jeho výrobou. Sýr je v této představě víc než potravina nebo komodita, je něčím jako cesta, kterou se lze přiblížit žité realitě této pohraniční obce.

Martina strávila prací na tomto projektu tři roky v období 2011-2013 (s. 16) a hluboký ponor a detailní znalost terénu je na práci čitelná od samého počátku. V práci se projevují jak v citlivě a příhodně vybraných citacích z rozhovorů a z terénního deníku, tak i v analytických pasážích. Kromě hloubkových interview, participací na akcích spojených s festivalem sýra, apod. se Martina též učila sýr vyrábět, zúčastnila se všech fází jeho zpracování.

Po celou dobu výzkumu si autorka pečlivě vedla terénní deník a další výzkumnou dokumentaci, ze které bude moci napsat práci mnohonásobně většího rozsahu. V diplomové práci odhaluje také reflexi vlastního výzkumu, jeho limitů a referuje také o sebereflexi, které svůj výzkum neustále podrobovala.

Autorka si klade čtyři výzkumné otázky: zda je možné zkoumat sýr pomocí ANT, jakou roli má sýr ve vztahu výrobců sýra a krajiny, co o sýru a jeho výrobcích vypovídají procesy výroby, distribuce a spotřeby sýra a čím je sýr oproti ostatním tradičním goralským jídlům výjimečný. Všechny tyto otázky v práci přesvědčivě zodpovídá a rekapituluje a sumarizuje je v závěru své práce.

Ze všech přínosů práce bych vyzdvihla dva, jednak rozbor komplikované možnosti zaujetí perspektivy sýra a jednak reflexi toho, čím je sýr mezi goralskými jídlami výjimečný. V prvním ohledu uvažuje o hybridním charakteru sýra a nahlíží jeho jednání (agency) skrze produkci těla a krajiny a skrze praktiky (practices). Velmi zajímavě a v českém prostředí určitě novátorsky rozebírá koncept terroiru a koncept taskscapes. Druhý pro mne zásadní přínos práce odhaluje výjimečnost sýra v jeho mnohovýznamovosti. Přesvědčivě argumentuje o roli

sýra v diaspoře, o roli sýra ve vytváření „my“ a jeho působení v konstruování místní krajiny na dálku.

Práce je sice v drobném detailu poznamenána spěchem při dokončování (drobné chyby ve formě citování, několik překlepů), nicméně tyto nedostatky jsou vyváženy silou argumentu a kvalitou zpracování celého výzkumu. Rozsah výzkumu, který autorka prováděla, a pečlivost, s níž ho realizovala, má mezi magisterskými pracemi na katedře antropologie FHS UK jen málo sobě rovných. Práce je přehledně strukturovaná, struktura argumentu je koherentní, navíc je práce čtivá. Splňuje též všechny formální požadavky.

S ohledem na výše uvedené práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Pro účely diskuze při obhajobě bych navrhovala téma agency sýra a jeho vztahu ke konceptu terroir.

.....

Karolína Pauknerová, Ph.D.

(školitelka)